

# 2 Timothëus

## 2 Timothëus 1

1. Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, Dat is, die van God zelf, naar Zijn believe, tot het apostelschap verkoren en beroepen ben. Zie Rom. 1:1; Gal. 1:1,15. **naar de belofte des levens**, Dat is, om te verkondigen het Evangelie, waarin voorgesteld wordt de belofte des eeuwigen levens, die God gedaan heeft aan al degenen die in *Christus Jezus* geloven. Zie Rom. 1:2,16; Tit. 1:1,2,3. **dat in Christus Jezus is**,

2. Aan Timotheus, *mijn* geliefden Van dezen zie Hand. 16:1; Rom. 16:21; 1 Cor. 4:17; 2 Cor. 1:1; Filipp. 2:19; 1 Tim. 1:2, en doorgaans in de Handelingen der apostelen, en in de zendbrieven van Paulus. **zoon: genade**, Grieks *kind*; zie 1 Tim. 1:2. Zo noemt hem de apostel, die nu een oud man was, Filem.:9, omdat hij nog jong was, 1 Tim. 4:12, en omdat hij hem door het Evangelie had gebaard, en jegens hem vaderlijk gezind was, gelijk het woord *geliefde* ook te kennen geeft. **barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.**

3. Ik dank God, Aldus kan dit ook overgezet worden uit vergelijking van deze plaats met Rom. 1:8,9,10. Ik dank God *voor u. En God is mijn getuige*, dien ik diene, enz. hoe ik zonder ophouden uwer gedachtig ben, enz. Of deze woorden: *ik dank God*, kunnen gevoegd worden bij 2 Tim. 1:5. **Wien ik diene van mijn voorouderen aan** Dat is, naar het voorbeeld der heilige patriarchen, profeten en gelovige Joden in het Oude Testament, van wie ik afkomstig ben. Zie Hand. 22:3; 2 Cor. 11:22; Filipp. 3:5. **in een rein geweten**, Dat is, gereinigd zijnde door den Heiligen Geest en het bloed van *Jezus Christus*; Hebr. 9:14, en Hebr. 10:22. Hetwelk moet verstaan worden van den tijd zijner bekering; hoewel

hem enigszins een goed geweten kan toegeschreven worden voor zijne bekering, om de redenen verklaard; Hand. 23:1. **gelijk ik zonder ophouden uwer gedachtig ben in mijn gebeden nacht en dag;**

4. **Zeer begerig zijnde om u te zien, als ik gedenk aan uw tranen, opdat ik** Namelijk die gij om mijnentwil dikwijls gestort heb, horende van mijn verdrukkignen, en voornamelijk toen gij van mij scheiddet. Zie Hand. 20:37,38. **met blijdschap** Namelijk als ik u weder zal mogen zien. **moge vervuld worden;**

5. **Als ik mij in gedachtenis** Grieks *gedachtenis nemende van uw geloof*. **breng het ongeveinsd geloof**, Dit wist de apostel uit menigvuldige ervaring zijner oprechtheid. **dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw** Dat is, altijd en gedurig in haar is geweest, en gelijk als een vaste woonstede in haar hart genomen had. **grootmoeder Lois**, Namelijk vanwege uwe moeder. Want zijn vader was van Griekse of heidense afkomst en godsdienst. Zie Hand. 16:1. **en in uw moeder Eunice; en** Die een gelovige Joodse vrouw wordt genoemd; Hand. 16:1. **ik ben verzekerd**, Namelijk door al de overvloedige betoningen van de oprechtheid uws geloofs, die niet toelaten enigszins daaraan te twijfelen. **dat het ook in u woont.**

6. **Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt** Het Griekse woord *anazopyrein*, hetwelk de apostel hier gebruikt, betekent eigenlijk een klein vuur, dat bijna uitgegaan is, of onder de as geraakt, door blazen wederom levend en brandend maken; een zeer geschikte gelijkenis, waardoor aangewezen wordt, dat zo ook de gaven des Heiligen Geestes door bidden, aanhouden in het lezen en vlijtige bediening onzer roeping, vermeerderd en als brandende gemaakt worden. **de gave Gods**, Zie 1 Tim. 4:14. **die in u is, door de oplegging** Dat is, die ik met deze plechtigheid van de oplegging der handen te kennen heb gegeven, door de werking des Heiligen Geestes in u te zijn; en die, door de krachtige gebeden der

gemeente bij deze ceremonie gevoegd, van God in u nog zullen vermeerderd worden. **mijner handen.** In den eersten zendbrief, 1 Tim. 4:14, zegt de apostel *des ouderlingschaps*; hetwelk beide waar is, daar de apostel Paulus hem de handen heeft opgelegd in tegenwoordigheid en uit naam van de ganse vergadering der ouderlingen, als zijnde de voornaamsten onder dezen en bovendien een apostel.

7. **Want God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid,** Dat is, ene beweging des harten en des gemoeds, die, als zij kwaad is, van den bozen, en als zij goed is, van den Heiligen Geest in de mensen gewrocht wordt, en daarom Geest genaamd wordt. **maar der kracht, en der liefde,** Dat is, der sterkte en kloekmoedigheid des harten in het bedienen van ons ambt, midden onder alle vijanden, gevaren en verdrukkingen. **en der gematigdheid.** Grieks *sophronismou*; waardoor eigenlijk verstaan wordt een gematigd of gezond verstand, hetwelk bij de kloekmoedigheid moet gevoegd worden, opdat deze niet in roekeloosheid, tieren, razen en onbescheidenheid verandere.
8. **Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren,** Dat is, de leer des Evangelies, waarin getuigd wordt wie onze Heere en Zaligmaker is, en hoe de Heere Zijne macht, wijsheid, rechtvaardigheid en barmhartigheid aan de mensen betoont. Zie Ps. 19:8, en Ps. 119:2; 1 Cor. 1:6, en 1 Cor. 2:1. **noch mijns, die Zijn gevangene ben; maar lijd** Dat is, om Zijnentwil gevangen. **verdrukkingen met het Evangelie,** Dat is, die het Evangelie zelf, en om des Evangelies wil onderworpen zijn al degenen, die het prediken, aannemen en belijden; 2 Tim. 3:12. **naar de kracht Gods;** Dat is, naar dat u God sterkte verleent, om die verdrukkingen lijdzaam en standvastig te verdragen. Dit doet hij daarbij, opdat wij zulks niet aan onze eigene krachten toeschrijven; zie Filipp. 1:29; 1 Tim. 1:12.
9. **Die ons heeft zalig gemaakt, en** Namelijk door Zijnen Zoon *Jezus Christus*. **geroepen** Namelijk uiterlijk door de

- prediking des Evangelies, en inwendig door de krachtige werking Zijns Geestes. **met een heilige roeping;** Dat is, die in zichzelf heilig is, en die ons roept tot heiligheid; Luk. 1:75; Ef. 1:4; Col. 1:22. **niet naar onze werken,** Namelijk die als een voorgaande of voorgeziene oorzaak deze roeping zouden verdienen, of God daartoe zouden hebben bewogen; zie Rom. 9:11; Ef. 2:9; Tit. 3:5. **maar naar Zijn eigen voornemen en** Dat is, naar dat het hem beliefd en behaagd heeft van eeuwigheid, bij zichzelf, over ons te besluiten; zie Rom. 8:28, en Rom. 9:11; Ef. 1:11, en Ef. 3:11. **genade,** Dat is, genadig voornemen, welks enige en eerste bewegende oorzaak is de onverdiende genade en barmhartigheid Gods; Rom. 6:23, en Rom. 11:5,6; Gal. 1:15; Ef. 1:6; Tit. 3:7. **die ons gegeven is** Dat is, die God in Zijn raad voorgenomen en besloten heeft ons te geven. Zie dergelijke Joh. 17:24; want deze genade is ons metterdaad niet van eeuwigheid, maar in der tijd gegeven, wanneer wij geroepen worden; maar wordt zo gezegd, omdat deze werkelijke schenking geschiedt, naar dat eeuwig voornemen Gods, hetwelk zo vast is alsof het reeds volbracht ware. **in Christus Jezus,** Dat is, om derzelve vruchten door *Jezus Christus* te verkrijgen. Zie verder Ef. 1:4. **voor de tijden der eeuwen;** Dat is, van eeuwigheid, of, gelijk hij elders spreekt, voor de grondlegging der wereld; Ef. 1:4.
10. **Doch nu geopenbaard is door de verschijning van** Namelijk in het vlees, in Zijne eerste komst. **onzen Zaligmaker Jezus Christus, Die den dood heeft** Namelijk de eeuwige dood. **te niet gedaan, en** Namelijk door Zijn dood; Hebr. 2:14. Versta, ten aanzien van de gelovigen, die door Hem daarvan verlost en bevrijd zijn. Want op de ongelovigen blijft de toorn Gods; Joh. 3:36. **het leven en de onverderfelijkheid** Namelijk het eeuwige leven, gelijk het volgende woord *onverderfelijkheid*, ter verklaring bijgevoegd, aantoot. **aan het licht gebracht** Dat is, teweeggebracht door zijn verdiensten, en tevoorschijn gebracht of bekend gemaakt

door de prediking des Evangelies. door het Evangelie;

11. **Waartoe ik** Dat is, om dit Evangelie te prediken, voornamelijk onder de heidenen. **gesteld ben een prediker**, Namelijk van God, die mij daartoe afgezonderd, geroepen en verordineerd heeft. Zie Hand. 13:2; Rom. 1:1; Gal. 1:1. **en een apostel, en een leraar der heidenen;**
12. **Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde**, Dat is, deze verdrukkingen en banden. **maar word niet beschaamd; want** *Of, ik schaam mij des niet.* **ik weet, Wien ik geloofd heb**, Dat is, op wiens toezeggingen ik vertrouwd heb. **en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is**, Dat is, dat hij niet alleen den wil heeft, hetwelk uit zijne toezeggingen blijkt, maar ook de macht om die te volbrengen. **mijn pand, bij Hem** Dat is, de eeuwige gelukzaligheid en heerlijkheid, die God zijnen kinderen en getrouwen dienaren beloofd heeft, en van Hem in den hemel als een toevertrouwd pand voor hen weggelegd is, en getrouw bewaard wordt. **weggelegd, te bewaren tot dien dag.** Namelijk der toekomst van *Christus* ten oordeel, wanneer hij het hun zal geven om werkelijk en eeuwig te bezitten.
13. **Houd het voorbeeld** Dat is, houd altijd in uwen zin een kort begrip der gezonde leer, waarin de voornaamste hoofdstukken daarvan in het kort gelijk als ontworpen en afgebeeld zijn, waarnaar gij uwe leringen moogt richten. Of, gelijk sommigen uitleggen, laat de gezonde woorden, dat is, de gezonde leer, die gij van mij gehoord hebt, en de manier, die ik in het leren houd, u een voorschrift zijn, hetwelk gij in het leren volgt. **der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde**, Dit zijn twee hoofdstukken, waartoe al de artikelen of stukken der gezonde leer gebracht kunnen worden, en waarin deze begrepen zijn. Zie Tit. 3:8. **die in Christus Jezus is.** Dat is, welk geloof *Christus Jezus* tot een fundament heeft, en welke liefde om *Christus'* wil betoond moet worden. Zie 1 Tim. 1:14.

14. **Bewaar het goede pand**, Namelijk der gezonde leer. Zie 1 Tim. 6:20. **dat u toebetrouwd is**, Namelijk van God, om wel te bewaren, en anderen zuiver en getrouw mede te delen. **door den Heiligen Geest**, Dit doet hij daarbij, opdat Timotheus deze bewaring niet zichzelf, of aan zijne krachten zou toeschrijven, daar dit in ons een werk en gave des Heiligen Geestes is; Rom. 15:13; 1 Cor. 12:3. **Die in ons woont.** Zie Rom. 8:9,11; 1 Cor. 3:16.
15. **Gij weet dit, dat allen, die in Azie zijn**, Dat is, meest alle dienaars des Evangelies, die òf van Azië zijn, òf nu in Azië, te Efeze en elders zich ophouden. Zie de aantekeningen op Hand. 20:4. **zich van mij afgewend hebben;** Dat is, verlaten hebben, zonder mij in mijn dienst, of verantwoording bij te staan. Dergelijke klachten zie 2 Tim. 4:10,16. **onder dewelke is Fygellus en Hermogenes.**
16. **De Heere geve den huize van Onesiforus** Dat is, het ganse huisgezin, hetwelk des huisvaders goed voorbeeld, om Paulus te verkwikken, zonder twijfel nagevolgd heeft. **barmhartigheid;** Dat is, alles goeds naar lichaam en ziel, hetwelk zo genoemd wordt, omdat God de mensen het niet uit verdiensten, maar uit genadige ontferming verleent. Zie 1 Tim. 1:2. **want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich** Het Griekse woord betekent eigenlijk, *heeft mij verkoeling gedaan;* ene gelijkenis van degenen, die, verhit zijnde, door de verkoeling verkwikt worden. Zie Ps. 39:14, en Ps. 66:12; Hand. 3:19. **mijner keten niet geschaamd.** Dat is, mijn vernederden staat in mijn gevangenschap. Zie van deze keten de aantekeningen Hand. 28:16.
17. **Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft mij gevonden.** Namelijk alzo Rome een zeer grote stad was en vol volks uit de gehele wereld.
18. **De Heere geve hem, dat hij barmhartigheid** Zie 2 Tim. 1:16. **vinde**

bij den Heere, Dat is, bij Hem, die onze Heere en Rechter is. **in dien dag;** Namelijk als deze Heere de levenden en doden zal oordelen, en de straffen en de beloningen zal uitdelen. **en hoeveel hij mij te Efeze gediend heeft,** Namelijk boven den dienst, dien Hij mij daarna hier te Rome heeft bewezen. **weet gij zeer wel.** Grieks *beter*.

## 2 Timothëus 2

1. Gij dan, mijn zoon, word Zie van deze benaming 1 Cor. 4:17; 1 Tim. 1;2, en 2 Tim. 1:2. **gesterkt** Of, *sterk;* dat is, met sterkte en kracht aangedaan, namelijk, om den kracht van den dienst te verdragen, en allerlei verdrukkingen met standvastigheid te lijden. **in de genade,** Of, *door de genade.* die in Christus Jezus is; Dat is, die God ons bewezen en betuigd heeft door *Jezus Christus*.
2. En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, Grieks *door vele getuigen;* gelijk 2 Cor. 2:4, en 2 Cor. 3:11. Dat is, dat gij openbaar hebt gehoord in tegenwoordigheid van zovelen mijner toehoorders, die allen getuigen kunnen, dat hetgeen gij leert, gij dit van mij gehoord en ontvangen hebt. **betrouw dat aan** Of, *leg het weg bij getrouwe,* enz. **getrouwe mensen,** Namelijk in het bewaren en voorstellen van de zuivere leer en in het bedienen van hun ambt. **welke bekwaam zullen zijn** Dat is, die niet alleen in de leer geoefend zijn, maar ook bekwaamheid hebben, om deze stichtelijk voor te dragen. **om ook anderen te leren.**
3. Gij dan, lijd verdrukkingen, als Grieks *lijd kwaad;* gelijk ook 2 Tim. 2:9, en 2 Tim. 4:5. **een goed krijgsknecht** Dat is, den Heere *Christus* en dien onder *Christus,* in een geestelijken oorlog, tegen Zijn en Zijner uitverkorenen vijanden. Zie 2 Cor. 10:3,4, enz.; 1 Tim. 1:18. Want een recht krijgsman moet zich geen arbeid, moeite, ongemak, noch gevaren ontzien. **van Jezus Christus.**
4. Niemand, die in de Dat is, gelijk de krijgslieden zich niet kunnen bemoeien met koopmanschap, ambachten, of landbouw, waardoor de leeftocht of kost gewoon

gewonnen wordt, maar altijd moeten passen op hunne wachten, tochten en andere diensten den krijg aangaande, naar het bevel van hun oversten, zo moet ook een getrouw leraar des Evangelies desgelijks doen, en zich met geen andere wereldlijke dingen bemoeien, om zijn ambt getrouw te bedienen, opdat hij Gode aangenaam moge zijn; 2 Cor. 5:9. **krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts,** opdat hij dien moge behagen, die *hem* tot den Dat is, zijn overste of kapitein. **krijg aangenomen heeft.**

5. En indien ook iemand strijdt, die Namelijk met worstelen, lopen, of dergelijke strijden, die om den prijs werden ingesteld. Zie 1 Cor. 9:24. **wordt niet gekroond,** Dat is, ontvangt den prijs niet, welke gewoonlijk een gevlochten kroon was. **zo hij niet wettelijk heeft gestreden.** Dat is, volgens de bepalingen voor zodanige strijden gesteld; zo hij die niet behoorlijk voldaan heeft.
6. De landman, als hij Dat is, gelijk een landbouwer eerst moet ploegen, eggen, zaaien, wieden, maaien, planten, nat maken, enz eer hij vruchten kan genieten, zo moet ook een leraar des Evangelies eerst vlijtigen arbeid aanwenden, eer hij enige vrucht kan genieten òf voor de gemeente, òf voor zichzelf; Ps. 126:6; Jes. 65:23; Matth. 13:3, enz; 1 Cor. 9:10. **arbeidt, moet alsoo eerst de vruchten genieten.**
7. Merk, hetgeen ik zeg; Dat is, wil zeggen met deze gelijkenissen, om u deze toe te passen in uwen dienst. **doch de Heere geve** Doch zo wij van nature niet kunnen begrijpen de dingen, die van den Geest Gods zijn, en geestelijk onderscheiden worden, 1 Cor. 2:14, zo bid ik God, dat Hij u, zo in deze als in andere dingen, de zaligheid en uw ambt aangaande, uw verstand wil verlichten, om alles volkomen en recht te begrijpen. **u verstand in alle dingen.**
8. Houd in gedachtenis, Dat is, wees altijd gedachtig om dit artikel des geloofs dikwijls te overdenken en naarstig in te scherpen, zo tot

uwe en der gemeente troost, als tot wederlegging der valse leraars, die de opstanding loochenen; zie 1 Cor. 15:12,13, enz. en hier 2 Tim. 2:18. **dat Jezus Christus uit** *Of, dat Jezus Christus, die uit de doden opgewekt is, uit de zade Davids is.* **de doden is opgewekt, Welke is uit den zade Davids, naar mijn Evangelie;** Dat is, naar de leer des Evangelies, die ik altijd en standvastig heb geleerd, waarvan dit artikel een van de voornaamste is.

9. **Om hetwelk ik verdrukkingen Grieks in welke;** ene Hebreeuwse wijze van spreken. **lijde tot de banden toe,** Dat is, zo veel en zo ver, dat ik daarom hier te Rome ben gevangen gebracht, en met een keten gebonden en bewaard wordt, om van den keizer gericht te worden. **als een kwaaddoener;** Dat is, word zo behandeld, alsof ik enige boze feiten bedreven had. **maar het Woord Gods is niet gebonden.** Dat is, de prediking des Evangelies gaat evenwel voort, niettegenstaande mijne gevangenschap; zie Filipp. 1:12,13.

10. **Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen,** Dat is, ten beste en dienst der uitverkorenen, niet om daarmede voor hen te voldoen tot hun verzoening met God; want dat heeft *Christus* alleen en volkomen gedaan, Jes. 63:3; Hand. 4:12; 1 Tim. 2:5; maar tot stichting en versterking derzelve in het geloof. Zie Col. 1:24. **opdat ook zij de** *Namelijk in het geloof gesterkt zijnde door mijn standvastigheid in het lijden om den Evangelies wil.* **zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is,** Dat is, die *Christus* ons verdiend en verkregen heeft, en die den uitverkorenen om *Christus'* wil geschonken wordt. **met eeuwige heerlijkheid.**

11. **Dit is een getrouw woord;** Zie 1 Tim. 1:15, en 1 Tim. 3:1, en 1 Tim. 4:9; Tit. 3:8. **want indien wij met Hem gestorven zijn,** Dat is, om Zijnentwil, onschuldig zullen verdrukt of gedood worden, Rom. 8:36; 2 Cor. 4:10; gelijk in 2 Tim. 2:12 verklaard wordt. **zo**

**zullen wij ook met Hem leven;** *Namelijk hier namaals eeuwig.*

12. **Indien wij verdragen, wij zullen** *Namelijk allerlei verdrukkingen, met lijdzaamheid en standvastigheid in het geloof.* **ook met Hem heersen; indien wij** *Grieks als koningen heersen, of, regeren.* **Hem verloochenen,** *Namelijk Christus, of Zijne leer. zie Matth. 10:33.* **Hij zal ons ook verloochenen;**

13. **Indien wij ontrouw zijn,** *Namelijk in Hem standvastig aan te hangen en te belijden, of in Hem getrouw te dienen. Of ongelovig zijn;* dat is, niet geloven of betrouwen op Zijne beloften. **Hij blijft getrouw;** *Namelijk evenwel, in al Zijne woorden, bedreigingen en beloften; Rom. 3:3,4.* **Hij kan Zichzelven niet verloochenen.** Dat is, iets doen dat tegen de volmaaktheid Zijner natuur strijdt, gelijk het zou zijn, indien Hij iets zou zeggen, of beloven, of dreigen, en dat niet zou volbrengen; Num. 23:19.

14. **Breng deze dingen in gedachtenis,** *Of, doe hun deze dingen gedenken,* *namelijk ze bij alle gelegenheden de gemeente inscherpende.* **en betuig voor den Heere, dat** *Dat is, in des Heeren Jezus Christus' naam, en als in Zijn tegenwoordigheid, zo lief als zij den Heere hebben.* **zij geen woordenstrijd voeren,** *Zie daarvan 1 Tim. 6:4.* **hetwelk tot geen ding nut is,** *Dat is, tot geen stichting der gemeente in het geloof, of godzaligheid.* **dan tot verkering der toehoorders.** *Dat is, verwarring, ontstichting, verzwakking des geloofs, of ook afkering van de gezonde leer.*

15. **Benaarstig u, om uzelfen Gode beproefd voor te** *Dat is na lange beproeving door arbeid en verdrukkingen getrouw en oprecht bevonden.* **stellen, een arbeider,** *Namelijk in het werk des Heeren, in het prediken van Gods woord, in alle naarstigheid en getrouwheid.* **die niet beschaamd wordt,** *Dat is, die van wege enige nalatigheid, onzuiverheid, of ontrouwheid zich niet behoefte te schamen.*

die het Woord der waarheid Dat is, de zuivere en waarachtige leer des Evangelies. Zie 2 Cor. 6:7; Col. 1:5; Jak. 1:18. **recht snijdt.** Dat is, ordelijk al de hoofdstukken en leden daarvan voorstelt en toepast, naar het begrip en gelegenheid der toehoorders; ene gelijkenis genomen òf van de priesters des Ouden Testaments, die de beesten tot offerande geslacht, bekwamelijk ontleedden en verdeelden, òf van de huishouders, die den huisgenoten hunne spijs voorsnijden en uitdelen, een iegelijk naar zijne gelegenheid. Zie 1 Cor. 3:2; Hebr. 5:12, enz.

**16. Maar stel u tegen** Grieks *sta om*; dat is, wacht u niet alleen daarvan, maar bestraf en belet het ook in anderen. **het ongoddelijk** Dat is, wat de godzaligheid niet bevordert, maar veel meer hinderlijk is, en derhalve godzaligen leraars niet betaamt. **ijdelroepen; want** Waarvan zie 1 Tim. 6:20. **zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen.** Namelijk indien dat in hen eerst plaats greep, en men hen niet terstond tegengaat.

**17. En hun** Namelijk der ijdelroepers. **woord zal** Dat is, valse leer, die zij met zulk ijdelroepen en menselijke welsprekendheid oppronken en instampen. **voorteten, gelijk de** Dat is, verspreid worden door het lichaam van de gemeente en het verderven; ene gelijkenis, genomen van inetende gezwollen of wonden, die het vlees des lichaams verteren en altijd voortkruipen, gelijk het volgende woord verklaart. **kanker; onder welke is** Grieks *gangraina*, wond, eigenlijk niet wat men *kanker* noemt, hoewel het ook altijd als kanker voortkruipt, en het vlees verteert; maar hetgeen men gewoonlijk noemt *het vuur*, of *koud vuur*; hetwelk zeer haastig voortspruit en het leven en gevoel beneemt, tenzij dat men het terstond zoekt weg te nemen. **Hymeneus en** Van dezen; zie 1 Tim. 1:20. Hij noemt hier de voornaamste ijdelroepers, opdat zij, bekend zijnde, te beter mogen gemedend worden. **Filetus;**

**18. Die van de waarheid** Dat is, van de rechtzinnige leer des Evangelies, die zij

tevoren beleden hadden. **zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alrede geschied is,** Dat is, dat er dan geen opstanding des vleses zal wezen, en dat al wat de Schrift zegt van de opstanding, verstaan moet worden van de geestelijke opstanding der zielen uit den dood der zonden. **en verkeren sommiger geloof.** Dat is, hunne historische kennis en toestemming, die zij gehad hebben van de rechte leer. Zie van zulk geloof Matth. 13:21; Jak. 2:19.

**19. Evenwel** Namelijk hoewel sommigen van de waarheid afwijken, en sommiger geloof verdorven wordt, zo moeten wij ons daaraan niet stoten, alsof der uitverkorenen zaligheid in het onzeker stond, daar daaruit blijkt, dat de zodanigen niet geweest zijn uit het getal der uitverkorenen, die niet kunnen verleid worden; Matth. 24:24. **het vaste fundament Gods** Dat is, het voornemen Gods der eeuwige verkiezing, hetwelk vast en onveranderlijk is, Jes. 14:27, en Jes. 46:10; Mal. 3:6; Jak. 1:17, en gelijk een wel gelegd fundament, de zaligheid der uitverkorenen steunt; en dit fundament wordt gesteld tegen hetgeen tevoren gezegd is, dat sommiger geloof verkeerd of omgekeerd wordt, gelijk een huis, dat geen vast fundament heeft. Zie Matth. 7:24, enz.; Luk. 10:20. **staat, hebbende** Dat is, is bestendig, vast en zeker; 1 Cor. 16:13; 2 Cor. 1:24; Filipp. 1:27, en Filipp. 4:1. **dit zegel: De Heere** Da tis, *dit teken*, waarmede het boek des levens, in hetwelk de namen der uitverkorenen zijn geschreven, als met een zegel bevestigd is; en waarmede het getal der uitverkorenen in de voorwetenschap Gods, als in een toegesloten boek verzegeld is, Openb. 22:10. Of waardoor bekend gemaakt wordt of iemand van God is uitverkoren of niet; Openb. 7:3,4. **kent degenen, die** Dat is, weet, wie Hij voor de Zijnen houdt, uitverkoren heeft en liefheeft, Ps. 1:6; Matth. 7:23; Joh. 13:18; en maakt ook dikwijls, dat sommigen die van de mensen voor uitverkorenen aangezien waren, door hun afwijking van de gezonde leer en tot goddeloosheid vervallende, bekend worden zodanigen nimmer geweest te zijn. Zie Num. 16:5, en 1 Joh. 2:19. **de Zijnen zijn; en:**

Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, Dat is, die zich uitgeeft voor een gelovig Christen, en volgens dien uitverkoren van God. **sta af van ongerechtigheid.** Dat is, van allerlei zonde, welke is ongerechtigheid, 1 Joh. 3:4, en in het bijzonder van valse leer, gelijk daar was de ketterij van Hymeneus en Filetus. Dit is dan een kenteken van onze verkiezing, als wij van zonde en valse leer afwijken, de ware godzaligheid betrachten, en bij de zuivere leer volstandig blijven. En die zulks niet doet, kan niet verzekerd zijn, dat hij verkoren is.

**20. Doch in een groot huis** Dat is, gelijk in een groot huis of paleis, dat door een rijk of machtig man bewoond wordt, allerlei vaten zijn van verscheidene stof, waardij en gebruik, zo worden ook in de uiterlijke en zichtbare gemeente, welke het huis Gods is, 1 Tim. 3:15, gevonden, niet alleen oprechte gelovigen, van God uitverkoren tot Zijn eer, maar ook huichelaars, die nimmer van God voor de Zijnen gekend zijn, en te Zijner tijd ontdekt worden. Zie Matth. 3:12, en Matth. 13:26,47, en Matth. 22:11,14, en Matth. 25:1. **zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten; en sommige ter ere, maar sommige** Dat is, die gebruikt worden tot eerlijke, of treffelijke diensten. Daarbij worden de uitverkorenen vergeleken. **ter onere.** Dat is, die gebruikt worden tot slechte en vuile diensten. Bij deze worden vergeleken de huichelaars en verworpenen. Zie dergelijke Rom. 9:21.

**21. Indien dan iemand zichzelf** Daarmede wordt niet te kennen gegeven, dat iemand door zijn eigen kracht zich zou kunnen reinigen; want dat moet geschieden door de genade des Heiligen Geestes, die als rein water ons reinigt, Ezech. 36:25; 1 Cor. 6:11; maar dat wij niet moeten zien op anderen die afvallen, om ons daaraan te stoten, maar dat elkeen zichzelf zo moet gedragen in reinheid, dat hij hierdoor van zijne verkiezing mag verzekerd zijn. **van deze** Namelijk lieden, die vaten zijn ter onere, dat is, van de goddeloze en verworpene huichelaars, en van verleiders, als daar Hymeneus en Filetus

waren. Of van deze dingen, die bij deze lieden gevonden worden, dat is, van hunne dwalingen, ijdel roepen, en goddeloosheid. **reint, die** Dat is, daarvan afstand doet, of zich wacht om daarmede niet besmet te worden. **zal een vat zijn ter ere,** Dat is, zal daarmede betonen, dat hij waarlijk zulk een vat, dat is, uitverkoren is, en zal daarvoor erkend worden. Zie dergelijke wijze van spreken Joh. 15:8. **geheiligd en** Dat is, gereinigd van de vuiligheid der zonden, en ten dienste des Heeren toegeëigend. **bekwaam tot gebruik des Heeren,** Dat is, wat tot eerlijke en treffelijke diensten van den heer des huizes kan gebruikt worden. **tot alle goed werk** Dat is, tot een heiligen en godzaligen wandel, en tot oefening van allerlei goede werken. **toebereid.** Namelijk door God, door Zijne genade; 1 Cor. 4:7; Ef. 2:10.

**22. Maar vlied de begeerlijkheden der** Dat is, waaraan de jonge lieden meest onderworpen zijn, als door zijn eergierigheid, moedigheid, ongestadigheid, ijdele eer, wellustigheid en dergelijke. **jonkheid; en jaag naar rechtvaardigheid, Of, vervolg. geloof, liefde, vrede, met degenen, die den** Dat is, met de oprechte gelovigen, namelijk, voornamelijk; want anderszins moeten wij ook met alle mensen in vrede leven; Rom. 12:18. **Heere aanroepen uit een rein hart.**

**23. En verwerp de vragen, die dwaas en** Dat is, de kwesties waarover men twist. **zonder lering zijn, Grieks ongeleerd;** dat is, die ons niet kunnen leren wat tot onze stichting dient of nodig is. **wetende, dat zij twistingen voortbrengen.** Grieks *gevecht*; namelijk met woorden.

**24. En een dienstknecht des Heeren** Dat is, die den Heere dient in het leerambt. **moet niet twisten, maar vriendelijk** Grieks *vechten*; gelijk in 2 Tim. 2:23, dat is, om ijdele dingen veel ongenoegen maken, of de waarheid met kibbelen verstaan. **zijn jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen; Of**

het kwaad, namelijk van lastering en vervolging.

25. Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; Namelijk de gezonde leer van het Evangelie. Of *die van een tegenstrijdig gevoelen zijn*. of hun God te eniger tijd Hiermee wordt aangewezen hoe moeilijk iemand van dwalingen tot de kennis der waarheid kan gebracht worden. **bekering gave tot** Namelijk van hunne dwaling. **erkenntenis der waarheid;**

26. En zij wederom ontwaken mochten Het Griekse woord betekent eigenlijk wederom nuchteren te worden uit de dronkenschap; ene gelijkenis van het lichaam genomen, om op de ziel toe te passen. **uit den strik des duivels**, Dat is, uit de onwetendheid, dwalingen, of ketterijen waarmede de Satan hen verstrikt houdt. **onder welken zij gevangen waren** Het Griekse woord betekent levend gevangen te worden, gelijk de wilde beesten van de jagers in de strikken of netten gevangen worden. **tot zijn wil**. Dat is om den wil des Satans te doen, waartoe zij van God door een rechtvaardig oordeel zijn overgegeven; Joh. 8:44; Ef. 2:2.

## 2 Timothëus 3

1. En weet dit, dat Namelijk zo, dat gij u daartegen wapent en anderen waarschuwt. **in de laatste dagen** Zo worden genaamd de tijden des Nieuwen Testaments; van de verbreiding des Evangelies af tot het einde der wereld. Zie 1 Cor. 10:11; 1 Tim. 4:1. Of *in de volgende tijden*; Hand. 2:17. **ontstaan zullen** Of *aanstaan*. **zware tijden**. Dat is, bezwaarlijk, vol droefheid en gevaarlijkheid voor de godzaligen.

2. Want de mensen zullen zijn Dat is, het merendeel of grootste hoop der mensen. **liefhebbers van zichzelf**, Of *eigenlievend*; dat is, zichzelf te zeer lievende, te veel van zichzelf houdende, en hun eigen nut in alle dingen zoekende. **geldgierig, laatdunkend, hovaardig**, Dat is, pochers, roemers van hunne gaven en

deugden. **lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig**.

3. **Zonder natuurlijke liefde**, Namelijk die God van nature geplant heeft in de harten der ouders jegens hunne kinderen, en der kinderen jegens hunne ouders, die men ook den onredelijken beesten van nature ziet ingeplant. Zie Jes. 49:15; Rom. 1:31. **onverzoenlijk, achterklappers**, Dat is, met wie geen verbond van vriendschap kan gemaakt worden. Of, *verbondbrekers*; Rom. 1:31. **onmatig**, Namelijk in spijs, drank of vleselijken wellust. **wreed, zonder liefde** Of *wild, niet tam, of niet gevoelig*, met wie het zwaar is om te gaan. **tot de goeden**, Of *tot het goede*; dat is tot de deugd.

4. **Verraders, roekeloos, opgeblazen**, Dat is, die zich door hun genegenheden haastiglijk herwaarts of derwaarts laten drijven. **meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods**;

5. **Hebbende een gedaante van godzaligheid**, Grieks *morphosin*; welk woord ook wel betekent een afbeelding of voorschrift, Rom. 2:20; maar hier wordt gebruikt voor een uiterlijke gedaante of schijn. **maar die de kracht derzelve** Dat is, de dadelijke oefening ervan betrachten zij niet. **verloochend hebben**. **Heb ook een afkeer van dezen**. Dat is, houd geen gemeenschap met zulke lieden, maar vlied hen.

6. **Want van dezen zijn het, die in de huizen** Of *huisgezinnen*. **insluipen, en** Dat is, loos en onbeschaamd zich voegen in deze. **nemen de** Dat is, met schoonspreken hare harten tot zich trekken, en leiden ze waar zij willen, gelijk men doet degenen, die in den krijg gevangen worden. **vrouwkens gevangen, die** Namelijk die lichtvaardig van zinnen en ongestadig zijn. **met zonden geladen zijn, en** Of *opgehoopt*; die met het pak harer zonden, gelijk een opgehoopte last, zwaar beladen zijn. **door menigerlei begeerlijkheden** Namelijk zotte en lichtvaardige, die bij zulke vrouwtjes vele en



verscheidene gevonden worden. **gedreven worden;** Namelijk gelijk men de onvernunftige dieren voor zich henen drijft.

**7. Vrouwkens, die altijd leren, en** Dat is, die uit zonderlingheid en ongestadigheid van zinnen altijd wat nieuws willen leren, en tot dien einde leraars zoeken, die hunne curiositeit zouden voldoen. **nimmermeer tot kennis der waarheid** Namelijk van het ware en oprechte fundament der christelijke religie, in welke de rechte kennis der zonden en de troost van de gewetens tegen de zonde moet gezocht worden. **kunnen komen.** Namelijk daar zulke leraars dat fundament zelf niet kennen, noch anderen leren.

**8. Gelijkerwijs nu Jannes en** Dit zijn de namen van de Egyptische tovenaars, die de wonderen van Mozes zochten krachteloos te maken, Exod. 7, wier namen in de Heilige Schrift, Exod. 7:11, niet staan uitgedrukt; maar worden van den apostel, òf uit enige Joodse schrijvers, òf door enige oude overleveringen van hand tot hand hier verhaald. Waaruit men niet mag besluiten, dat er enige onbeschrevene overleveringen zouden zijn aangaande enige hoofdstukken der leer, daar dit alleen de geschiedenis aangaat. Zie van deze: *Eusib, de praep. Euang. Lib. 9, cap. 3*, die uit een Pythagorisch wijsgeer Numenius deze namen verhaalt; gelijk ook *Plinius, lib. 30, cap. 1*, van dezen *Jannes* verhaalt. Waaruit blijkt dat deze namen niet alleen onder de Joden, maar ook onder de heidenen toen bekend zijn geweest. **Jambres Mozes** Andere noemen hem *Mambres*. **tegenstonden, alzo staan ook deze de waarheid tegen;** Namelijk de leer des Evangelies, en degenen, die deze waarheid leren en voorstaan. **mensen, verdorven zijnde van verstand, Of van zinnen,** door hunne boze genegenheden verblind zijn. **verwerpelijk aangaande** Dat is zijn voor geen oprechte leraars van de leer des geloofs, of voor gelovigen te houden. Zie 1 Cor. 9:27. **het geloof.**

**9. Maar zij zullen niet meerder toenemen;** Namelijk in aanzien bij de mensen, om die daardoor te verleiden,

hoewel zij toenemen zullen in het boze, 2 Tim. 3:13. **want hun uitzinnigheid zal** Dat is, hun dwaze en valse leer, of hun geveinsdheid en schijnheiligheid. **allen openbaar worden, gelijk ook die van genen geworden is.** Namelijk der Egyptische tovenaars, tevoren genoemd.

**10. Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, Of nagebracht,** dat is, mij gestadig volgende geleerd en nagevolgd. Of *verstaan*, zo van mij als van anderen. Want Timotheus was toen bij Paulus nog niet, toen hij te Antiochië deze vervolging leed, Hand. 16:1. Zie van dit woord Luk. 1:3, en 1 Tim. 4:6. **wijze van doen, Of beleid;** namelijk zo in mijn leven aan te stellen, als in mijn ambt te bedienen. **voornemen,** Dat is, mijn oogmerk en doel, dat ik mij altijd heb voorgesteld in mijn bediening. **geloof, Of getrouwheid, vertrouwen, standvastigheid** in het geloof. **lankmoedigheid,** Namelijk zo jegens de tegensprekers, om hen te winnen of overtuigen, als jegens de broeders in het verdragen van hunne zwakheden. **liefde,** Namelijk zo jegens de vijanden als jegens de vrienden betoond. **lijdzaamheid.** Namelijk in het verdragen van ongelijk, lasteringen, smaadheden en allerlei vervolgingen.

**11. Mijn vervolgingen, mijn** Namelijk die ik geleden heb, of die mij zijn aangedaan. **lijden, zulks als mij overkomen is in Antiochie, in** Namelijk niet in Syrië, maar in Pisidië gelegen, omtrent Iconië en Lystre. Zie de geschiedenis hiervan Hand. 13, Hand. 14. **Ikonium en in Lystre; hoedanige vervolgingen** Namelijk nog vele andere dergelijke. Zie 2 Cor. 11:23, enz. **ik geleden heb, en de Heere heeft mij uit alle verlost.**

**12. En ook allen, die godzaliglijk willen** Dat is, die de christelijke leer of godsdienst standvastig willen belijden, beleven en verbreiden. **leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.** Namelijk van de goddeloze mensen. En derhalve moeten zij zich daartoe bereiden, en zich daartegen met lijdzaamheid en standvastigheid wapenen.

13. Doch de boze mensen en Hoedanig zijn de tirannen en vervolgers. **bedriegers zullen** Grieks *goochelaars*; die de mensen met valse leer gelijk als betoveren; Gal. 3:1. **tot erger voortgaan**, Dat is, meer en meer afwijken van de zuivere leer, en hoe langer hoe meer de mensen zoeken te verleiden en de godzaligen te haten, kwellen en vervolgen. **verleidende en** Dat is, alle listigheden en vlijt aanwendende, om de mensen te verleiden van den rechte weg der zaligheid. **wordende verleid**. Of *zijnde verleid*; zelf dwalende, op den dwaalweg zijnde.
14. Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt, en *waarvan* u verzekering Namelijk dat het de rechte leer is. Of *dat u toevertrouwd is*. **gedaan is, wetende, van wien gij het** Namelijk van mij die een apostel ben, van den Heere *Christus* zelf geroepen, Gal. 1:1, en in den derden hemel ben opgenomen geweest, 2 Cor. 12:2, enz. Zie 2 Tim. 2:2. **geleerd hebt;**
15. En dat gij van kinds af de Namelijk van uwe grootmoeder en moeder in de Schrift geoefend zijnde. Zie 2 Tim. 1:5. **heilige Schriften geweten** Namelijk met welke mijne leer volkomen overeenkomt, en waaruit deze genomen is en bevestigd wordt. Zie Hand. 26:22. **hebt, die u wijs kunnen maken** Of *onderwijzen*; dat is, u kunnen leren als de wijsheid, die den mensen nodig is te weten, om tot de zaligheid te komen. **tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.**
16. Al de Schrift is Dat is, de ganse Schrift, gelijk dit woord *alle* genomen wordt 1 Cor. 13:2; waardoor verstaan worden voornamelijk de schriften des Ouden Testaments, van welke de schriften des Nieuwen Testaments ene nadere verklaring zijn, en die daarom mede daaronder begrepen worden, zoveel van deze geschreven waren, toen Paulus dezen brief schreef, kort voor zijnen door, 2 Tim. 4:6; hetwelk ook van de andere, die toen nog niet geschreven waren, desgelijks moet verstaan worden; zie 2 Petr. 3:16; Openb. 1:1, en

Openb. 22:16, enz. van God ingegeven, Grieks *van God ingeblazen*; dat is, door ingeven van den Heiligen Geest, die een Geest der waarheid is, en de schrijvers van deze schriften in alle waarheid geleid heeft, dat zij niet hebben kunnen dwalen; zie Joh. 16:13; 2 Petr. 1:20,21. **en is nuttig tot lering, tot** Namelijk van de hoofdstukken der christelijke religie. **wederlegging, tot** Of *bestraffing, overtuiging*; namelijk van dwalingen en valse leringen. **verbetering, tot** Namelijk des levens en der kwade zeden. **onderwijzing, die** Dat is leer volkomen wat recht en onrecht is, eerlijk en oneerlijk, en hoe men matig, rechtvaardig en godzalig moet leven in deze wereld; Tit. 2:12. **in de rechtvaardigheid is;**

17. Opdat de mens Gods Zie van dit woord 1 Tim. 6:11. **volmaakt zij, tot** Volkomen daaruit lere en versta al de delen van zijn ambt. **alle goed werk volmaaktelijk toegerust.** Dat is, van alles wel voorzien.

## 2 Timothëus 4

1. Ik betuig dan voor God Dat is, ik bid, vermaan u om Gods wil, of ik bezweer u voor God, dat is, ik neem God tot getuige, dat ik u ernstig vermaan. Zie dergelijke 1 Tim. 5:21. **en den Heere Jezus Christus, Die de levenden en** Dat is, die in het leven zullen bevonden worden als *Christus* zal komen ten oordeel. Zie 1 Cor. 15:51; 1 Thess. 4:16,17. **doden** Dat is, die tevoren zullen gestorven zijn en weder opgewekt; Joh. 5:28,29; Openb. 20:12. **oordelen zal** Hij stelt hem voor het laatste oordeel, opdat hij en wij allen, daardoor opgewekt mogen worden tot getrouwheid in onze bediening, als die daarvan dan rekenschap zullen moeten geven. Zie 2 Cor. 5:10,11. **in Zijn verschijning** Namelijk in de wolken, met Zijne engelen en met de heerlijkheid Zijns Vaders om te oordelen. **en in Zijn Koninkrijk:** Namelijk der heerlijkheid.
2. Predik Dit woord betekent eigenlijk met luider stem, gelijk de uitroepers, iets verkondigen. Zie Jes. 40:9. **het woord;**

Namelijk des Evangelies. **houd aan** Grieks *sta aan*; namelijk met gedurig leren en vermanen. **tijdelijk**, Dat is, wanneer daartoe goede gelegenheid is, zonder die te verzuimen; Spreuk. 25:11. **ontijdelijk**; Daarmede wil Paulus niet zeggen, dat Timotheus en andere predikers onbeleefdheid zouden gebruiken, maar dat zij gedurig en ijverig moeten aanhouden, zonder enigen tijd of gelegenheid te verzuimen, hoewel het, òf hun zelf zo wel niet te pas komt, òf somtijds ook de toehoorders zouden menen, dat het hun niet wel gelegen is de vermaningen te horen. **wederleg**, Namelijk de dwalingen dergenen, die de waarheid nog niet weten of niet toestaan. **bestraf**, Namelijk degenen die kwaad en ongeregeld van leven zijn. **vermaan** Namelijk tot oefening van alle christelijke deugden. Of *vertroost*; namelijk alle zwakke en bedroefde mensen. **in alle lankmoedigheid** Dat is, zonder hevigheid of bitterheid, verdragende geduldig der mensen onverstand en onbescheidenheid. Zie Gal. 6:1; 2 Tim. 2:24. **en leer**. Dat is, zo, dat de hoofdstukken der leer altijd klaar en duidelijk voorgedragen worden.

3. **Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet** Namelijk des heiligen Evangelies. Zie 2 Tim. 1:13. **zullen verdragen; maar** Dat is, niet alleen niet aannemen, maar ook niet willen toestaan dat deze hun voorgedragen wordt. **kittelachtig zijnde** Dat is, hebbende een hart en oren, die jeuken naar wat nieuws en vreemds. **van gehoor, zullen zij zichzelf leraars opgaderen, Of ophopen**; dat is, den een voor en de ander na opwerpen en verkiezen, die hun wat nieuws leren. **naar hun eigen begeerlijkheden**; Dat is, die ene leer voordragen met hunne kwade lusten overeenkomende.

4. **En zullen hun gehoor** Dat is, niet willen horen. **van de waarheid afwenden**, Dat is, van de zuivere en waarachtige leer des Evangelies. **en zullen zich keren tot fabelen**. Zie van deze fabelen 1 Tim. 1:4, en 1 Tim. 4:7; Tit. 1:14; 2 Petr. 1:16.

5. **Maar gij, wees wakker in alles, Of, nuchter**; namelijk niet alleen naar het lichaam, maar naar de ziel voornamelijk. **lijd verdrukkingen**; Grieks *lijd het kwaad*; gelijk 2 Tim. 2:3,9. **doe het werk van een evangelist**, Dat is, van een getrouw leraar des heiligen Evangelies. Zie van het ambt van een *evangelist* Hand. 21:8; Ef. 4:11. **maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij**. Dat is, gedraag u in uwen dienst met zodanige naarstigheid en getrouwheid, dat een ieder mag zien en verzekerd zijn, dat gij een oprecht leraar zijt, die alle delen zijns ambts wel bedient en volvoert, en daardoor in de waarheid meer en meer versterkt worde; zie 2 Tim. 4:17.

6. **Want ik word nu** Dat is, zal nu haast geofferd of gedood worden. Dit wist de apostel, òf uit een bijzondere openbaring, òf door aanmerking van de gelegenheid en omstandigheden zijner zaken. Zie dergelijke 2 Petr. 1:14. **tot een drankoffer** Zie hiervan de aantekeningen op Filipp. 2:17. **geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande**. Of, *loslating, verhuizing*. Zo noemt hij zijnen dood, gelijk ook Filipp. 1:23. Zie de aantekeningen aldaar.

7. **Ik heb den goeden strijd gestreden**, De apostel vergelijkt den loop van zijn dienst en leven bij een strijd of kamp, die eertijds ingesteld werd met lopen, worstelen en anderszins, om daardoor een prijs of kroon te behalen. Zie van deze gelijkenis 1 Cor. 9:24,25; 2 Tim. 2:5. **ik heb den loop geeindigd, ik heb** Namelijk daar ik nu tot het uiterste en einde mijns levens gekomen ben. **het geloof behouden**; Daardoor wordt verstaan het zaligmakend geloof en de trouw, die hij *Christus* in het bedienen des apostelschaps beloofd had.

8. **Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid**, Dat is, het eeuwige leven, waarmee de rechtvaardige, of gerechtvaardigde, gelijk als met een prijs, naar Gods genadige belofte, gekroond wordt; een gelijkenis, genomen van de strijders of kampvechters, die tot prijs een kroon ontvingen, als zij wettig gestreden hadden; zie

1 Cor. 9:25; 2 Tim. 2:5; Jak. 1:12; Openb. 2:10, en Openb. 3:11. **welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag** Namelijk mijner ontbinding, en ten volle in den dag des laatsten oordeels, gelijk 1 Cor. 1:8; 2 Cor. 1:14; 2 Tim. 1:12,18. **geven zal; en niet Grieks wedergeven;** namelijk tot een genadige vergelding. **alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning** Zie 2 Tim. 4:1. **liefgehad hebben.** Dat is, die bewust zijnde van hun oprechtheid, naar deze verlangd hebben, met verzekering en vertrouwen, dat zij dan niet veroordeeld zullen worden, maar de kroon des levens zullen ontvangen.

9. **Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.** Dat is, nog voor den winter, 2 Tim. 4:21.

10. **Want Demas heeft mij verlaten,** Dat is, van hier vertrokken, scheidende uit den dienst, dien hij hier met mij deed in het prediken. Zie Filem.:24. **hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen,** Grieks *eeuw*; dat is, het gemak dezes levens zoekende, om arbeid en gevaar te ontgaan, of om zijn tijdelijke zaken te verzorgen; waaruit dan niet volgt, dat hij ganselijk van het geloof zou afgevallen zijn. **en is naar Thessalonica gereisd; Krescens naar Galatie, Titus naar Dalmatie.** Dit landschap is een deel van Illyricum, grenzende oostwaarts aan Macedonië, en west- en zuidwaarts aan de Adriatische zee.

11. **Lukas is alleen met mij.** Zie van hem Col. 4:14, en Filem.:24. **Neem Markus mede,** Deze was een neef van Barnabas, Col. 4:10, genaamd Johannes en toegenaamd Markus, Hand. 12:12,25, en Hand. 15:39. Zie ook van hem Filem.:24; 1 Petr. 5:13. **en breng hem met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.** Namelijk des Evangelies, en niet zozeer om mij in het bijzonder te dienen.

12. **Maar Tychikus heb ik naar Efeze gezonden.** Namelijk om die kerk in uwe plaats te verzorgen.

13. **Breng den reismantel** Grieks *phelonen*. Lat. *penulam*; welke een mantel

was, om in het reizen te gebruiken tegen regen en koude. Sommigen verstaan daardoor een koffertje, om boeken in te leggen. **mede, dien ik te Troas bij Karpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid** Namelijk der heilige Schrift, of andere, handelende van Gods woord. **de perkamenten.** Grieks *membranas*; een Latijns woord, betekenende enige dunne vellen van beesten, toeberaid om op te schrijven, bij ons genoemd perkamenten, omdat zij eerst in de stad *Pergamos* zijn gevonden en bereid.

14. **Alexander, Van dezen, zie 1 Tim. 1:20. de kopersmid, heeft mij Of, koperslager. veel kwaads betoond;** Namelijk met lasteren en de gezonde leer tegen te staan, gelijk verklaard wordt 2 Tim. 4:15. **de Heere vergelde** Dit is geen vervloeking uit een wraakgierig hart voortgekomen, tegen de leer van *Christus*, Matth. 5:44, en ook van Paulus zelf, Rom. 12:14, maar ook profetische dreiging uit een Goddelijken ijver tot Gods eer en ingeven des Heiligen Geestes, van de straf die hem genakende was, daar hij zich betoonde gans onbekeerlijk en verhard te zijn. Zie dergelijke Neh. 4:4, enz.; Ps. 5:11. **hem naar zijn werken.**

15. **Van welken wacht gij** Namelijk dat hij u ook dergelijk kwaad niet doe, of de gemeente geen schade doe. **u ook, want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.**

16. **In mijn eerste verantwoording** Namelijk gedaan voor den Keizer Nero. **is niemand** Namelijk van mijn medehelpers in den dienst des Woords, of die mij plachten te volgen en vergezellen. Het schijnt dat hij Lukas uitzondert, 2 Tim. 4:11. Indien Petrus toen te Rome zou geweest zijn, gelijk voorgegeven wordt, zo zou dat een grote schande voor hem geweest zijn, hetwelk niet gelofelijk is. **bij mij geweest,** Namelijk om mij met raad, voorspraak, getuigenis, of anderszins te helpen. **maar zij hebben mij allen verlaten.** Dat is, alleen gelaten, niet vergezeld. **Het worde hun niet**

toegerekend. Dewijl zij dit uit zwakheid en vrees des gevaars gedaan hadden, zo bidt hij God voor hen, daar hij tevoren tegen den moedwilligen en verstokten Alexander gebeden heeft, 2 Tim. 4:14; zie dergelijke Luk. 23:34; Hand. 7:60.

17. Maar de Heere heeft mij bijgestaan, en Namelijk met de genade zijns Geestes, gelijk hij beloofd heeft, Luk. 21:14,15. Of, *heeft gestaan bij mij*, gelijk Hand. 27:23, en mij vertroost en versterkt. heeft mij bekrachtigd; Namelijk met wijsheid, voorzichtigheid en kloekmoedigheid. opdat men door mij Of, *opdat door mij de prediking vervuld zou worden*. Zie 2 Tim. 4:5. ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen *dezelve* Dat is, opdat ik nog tijd en gelegenheid zou hebben om het Evangelie onder de heidenen, wier apostel ik ben, Rom. 11:13, verder te verbreiden. zouden horen. En ik ben uit de muil des leeuws verlost. Dat is, uit een groot en tegenwoordig gevaar des doods, gelijk daarin zijn degenen, die reeds in den muil en de kaken van een wreden leeuw zijn geraakt, Ps. 22:22, en Ps. 58:7. Anderen verstaan door den leeuw den keizer Nero, die om zijn wreedheid zo wordt genoemd, gelijk doorgaans de tirannen en vijanden der Kerk, Ps. 35:17, en Ps. 91:13; Spreuk. 28:15; Jer. 2:15, en Jer. 4:7. Zo noemt *Christus* den koning Herodes om zijn loosheid een vos; Luk. 13:32.

18. En de Heere zal mij verlossen Dat is, ik ben daarvan verzekerd uit Zijne beloften; Ps. 34:20, en Ps. 41:3, en Ps. 55:23. van alle boos werk, Dat is, van verzaking of krenking der waarheid en vertwijfeling aan zijn hulp. en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk; Dat is, totdat hij het eindelijk zal geven. Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen. Grieks *in eeuwigheden der eeuwigheden*.

19. Groet Priska en Aquila, Zie van dezen, Hand. 18:2; Rom. 16:3. en het huis van Onesiforus. Zie van dezen, 2 Tim. 1:16.

20. Erastus is te Korinthe Zie van hem, Hand. 19:22; Rom. 16:23. gebleven; en Trofimus heb ik Zie van hem, Hand. 20:4, en Hand. 21:29. te Milete krank gelaten. Zie van deze stad, Hand. 20:15,17.

21. Benaarstig u, om voor den winter te komen. U groet Eubulus, en Pudens, en Linus, en Klaudia, en al de broeders.

22. De Heere Jezus Christus zij met uw geest. Dat is, geve u zijne genade, voornamelijk naar de ziel. De genade zij met ulieden. Amen. Dat is, niet alleen met u Timotheus, maar ook met alle gelovigen te Efeze. Deze onderschriften, gelijk zij onzeker zijn wie haar gesteld heeft, zo is ook hare waarheid onzeker. Zie de onderschriften van verscheidene voorgaande zendbrieven.